Fotograf Nového Času o Mesiaci fotografie

Nevidiaci fotografujú, mnohí fotografi nevidia

Agentúra Fotofo pripravila v novembri sériu výstav s názvom Mesiac fotografie. Výborný prierez fotografickej tvorby dáva odpoveď o zmysle fotografie v súčasnom svete informatiky a audiovízie. Časť bratislavských výstav dokazuje, kadiaľ cesta nevedie, ale aj to je odpoveď. Originalitu fotografie vystihuje najmä výstava World Press Photo '96, výstavy Wernera Bischoffa, Karola Kállaya a ďalšie autorské výstavy, ako aj prierezy maďarskej a britskej fotografie. Okrem Bratislavy ponúkajú ďalšie výstavy mestá Banská Štiavnica, Spišská Nová Ves a Lučenec.

Ak začnete komplexnejšiu prehliadku Mesiaca fotografie výstavou Videné - nevidené v bratislavskej Bibiane, ktorú pripravila Daniela Horničková z prác nevidiacich detí, okamžite pochopíte, ktorí fotografi sú slepí a ktorí naozaj vidia. Čo si o fotografii myslia samotné deti? „Ako je fotoaparát, tak ja si predstavujem také oči, ktoré sa pozerajú všade a keď im niečo rozkážeš, toto musia vidieť, na toto sa musíte presne dívať, takto to musí byť rovno, takto zase šikmo, akoby sa tomu rozkazovalo, čo má urobiť teraz a čo potom.“

Výstavu v Bibiane považujem nie za zaujímavý experiment, ale za fiktívnu hranicu. Ak toto fotografujú nevidiaci, ktorí autori fotografie nám ukážu viac?

V Dome umenia na Nám. SNP akoby existovali dva svety: Svet podľa World Press Photo - prehliadka najlepších novinárskych fotografií z celého sveta, a svet podľa Tona Stana. Výstava WPP '96 značí určitý návrat k ľudskému cíteniu. Na rozdiel od predchádzajúcich dvoch ročníkov je menej cynická. Akoby obrazových redaktorov prešla chuť šokovať diváka, nechávajú ho viac vnímať a rozmýšľať. Nemožno však povedať, že by profesionálna svetová fotografia prestala vnímať ľudské utrpenie, biedu, nezmysel vojny i radosť z volebného víťazstva. Hystéria súčasnej doby spracovaná vo farbe aj v čiernobielej fotografii svojou tonalitou, estetickou účinnosťou i kompozíciou - to je cesta, ktorou svetoví fotografi ukazujú, čo všetko sa na našej planéte deje. Bez komentára. Úsudok si divák môže urobiť sám.

Úplne iný, hravý pohľad na človečenstvo má Tono Stano. Preňho je človek aj biologické monštrum, aj ustráchaný červíček. Ako to robí? Choďte sa pozrieť! Ďalšie dve hry so ženou predstavujú autorky Ľuba Lauffová (v bývalej „Šupke“ na Palisádoch) a Veronika Bromová (Galéria Michalský dvor). Ktorá je pravdivá? Vodná víla, alebo tá z mäsa, krvi a vnútorných orgánov, alebo prapodivná Stanova?

Kto je vlastne človek, aký ešte je, o tom hovorí výstava slovenského klasika reportážnej fotografie Karola Kállaya (SNG). Vidieť originály, navyše obohatené časopismi, uznaniami i fotografiami z osobného archívu, je predsa len o čosi viac ako knihy. To všetko vytvára príjemný celok. Na jednej strane precízny štýl výrazových prvkov 60.-70. rokov, na druhej strane silný emocionálny zážitok, podporený vtipom Kállayovho videnia bežnej reality. Škoda len, ž neostal priestor pre výtvarn fotografiu, ktorú som mal možnosť vidieť v jeho ateliéri. Kombinácia ženského tela a kvetov príjemná ako pre muža, tak aj p ženu, takže sa u pána Kállay máme ešte na čo tešiť.

Fotografia slabozrakého dieťaťa

Zo všetkých výstav mi co utkvelo v pamäti, prelepovan názvy kvôli lepšej zrozumite nosti, či uvoľnený mladý m otvárajúci mi bránu do pro atómového krytu (Galér Danai), kde bola zrazu fant tická vizuálna atmosféra. Ag nia odchádzajúceho v podo Šimonoviča, trvalé hodnoty Ká laya a absolútny experime Danely Horničkovej Viden nevidené - nevidiace deti, kto fotografujú! Nevidiaci vidi Šok! Snáď najcitlivejším lakm som bola aukcia fotografií. Hr nica: 4 000 Sk. Kto mal možn kúpiť za 7 500 Sk Tona Sta nekúpil - dnes. Zajtra: 80 00 90 000, nepomohli mená a knihy...

PETER ŠIMČIS

Foto - výstava Videné - nevid